

ЋУК, М. НИКОЛА (Бан. Карађорђево, 1935.), дипломирани машински инжењер, редовни професор Машинског факултета у Београду. Рођен је у земљорадничкој породици, од оца Марка солунског добровољца, колонисте из Лике и мајке Јелене домаћице. Основну школу и три разреда гимназије завршио је у родном месту а вишу гимназију у Зрењанину. По завршетку гимназије уписао се на Машински факултет у Београду где је и дипломирао на Одсеку за опште машинство.

У току школовања активно се бавио спортом и за постигнуте резултате стекао статус врхунског спортисте Југославије.

Прво службовање започиње у Рударско-топионичарском комбинату Трепча-Звечан да би септембра 1961. године отишао на одслужење војног рока. По одслужењу војног рока изабран је 17. 11. 1962. године за асистента за предмет Топлотне турбине на Машинском факултету у Београду. Магистрирао је 5. 11. 1975. године, а докторирао

30. 6. 1979. године на Машинском факултету у Београду.

У звање доцента, за групу предмета: Топлотне турбомашине и Термоенергетска постројења, на Машинском факултету у Београду, изабран је 24. 3. 1980. године а у звање ванредног професора 16. 4. 1986. године. У звање редовног професора изабран је 29. 05. 1991. године.

Говори и служи се енглеским, немачким, италијанским, француским и руским језиком.

У раду на Машинском факултету у Београду Никола Ћук је учествовао у извођењу свих облика наставе. До избора у звање доцента, поред вежбања из предмета за које је биран (Топлотне турбомашине и Термоенергетска постројења) учествовао је у извођењу како аудиторних тако и лабораторијских вежбања из предмета: Парне турбине, Гасне турбине, Турбокомпресори, Термодинамика, Топлотне турбине и Динамика гасова. Помагао је у формирању и развоју других факултета као што су: Факултет техничких наука у Новом Саду и Технички факултет у Приштини. На Факултету техничких наука у Новом Саду одржавао је вежбе из предмета: Топлотне турбомашине, Гасне турбине, Пумпе и вентилатори, као и предавања из предмета Топлотне турбине. На Техничком факултету у Приштини одржавао је вежбе а затим и предавања из предмета Топлотне турбомашине II и Пројектовање турбопостројења. На Електротехничком факултету у Београду и Одељењу електротехничког факултета у Светозареву, одржавао је предавања из предмета Енергетске машине и постројења у оквиру предмета Опште машинство. По позиву Машинског факултета у Сарајеву шк. 1983/84. године одржао је за слушаоце III степена циклус предавања: Изабрана поглавља парних турбина.

На Машинском факултету у Београду проф. Ћук је предавао редовним студентима: Термоенергетска постројења, Гасне турбине и турбокомпресоре и Топлотне турбомашине, а на постдипломским студијама: Оптимизацију термоенергетских постројења, Променљиве режиме рада гасних турбина и део предмета Инжењерска мерења на техничком систему.

Проф. Ћук је имао изузетно коректан однос према студентима и колегама због чега је био веома цењен и поштован. Испољено залагање и стручно искуство омогућили су му да успешно и квалитетно преноси знање студентима и да их подстиче на самосталан рад и усавршавање. Водио је велики број дипломских радова (око 8 - 12 радова годишње) а учествовао је у својству ментора или члана у комисијама за одбрану специјалистичких, магистарских и докторских радова.

Посебно велики допринос у настави проф. Ћук је дао у развоју предмета Термоенергетска постројења увођењем нових лекција, осавремењавањем материје и увођењем многих примера из своје богате праксе. Овај предмет је постао један од најпопуларнијих код студената термоенергетике из којег је урађен највећи број дипломских радова.

Проф. Никола Ћук је активно учествовао у раду органа управљања и комисија како на Машинском факултету тако и ван Факултета. На Машинском факултету био је члан Савета Факултета, шеф Катедре за термоенергетику, председник Комисије за распоред часова, члан Комисије за израду Статута, члан Комисије за научноистраживачки рад, председник Већа IV године, председник Комисије за рад и радне односе и члан Кадровске комисије.

С обзиром на специфичности области којом се бави, као и непостојања одговарајућих услова за научноистраживачки рад и практично усавршавање код произвођача енергетске опреме у земљи, проф. Ћук је често боравио у иностранству ради стручног усавршавања. Овде ће бити наведено само неке од његових студијских боравака у иностранству.

Као гост фирме Fiat-Grandi Motori, Торино, пошто је учествовао у функционалним испитивањима и припреми за пуштање у рад гасних турбина TG-3000, снаге 3x32 MW у термоелектрани-топлани Нови Београд, провео је 1965. године 30 дана у Италији у саставу групе инжењера и техничара ТЕ-ТО Нови Београд. Ту му се по први пут указала прилика да упозна процес производње гасних турбина од пројектовања, фабрикације, испитивања појединих компонената и функционалних група до монтаже и примопредајних испитивања на пробном столу.

У току 1967. године боравио је три недеље у Швајцарској ради упознавања са производњом парних и гасних турбина у Швајцарској Brown Boveri - Baden, Sulzer - Winterthur i Escher Wyss - Zürich). Посетио је термоелектране са гасним турбинама у Beznau и Winterthuru ETH - Zürich где га је примио проф. dr Walter Traupel.

На поновни позив фирме Fiat - Grandi Motori, Торино провео је 1968. године два месеца у Италији и детаљно се упознао са производним програмом гасних турбина снаге од 3 до 50 MW као и њихових помоћних уређаја. Провео је и недељу дана у научноистраживачком центру фирме Fiat (Centro di gasdinamica Fiat-Centro Turbine del Sangone), где се упознао са текућим научноистраживачким и развојним програмима развоја гасних турбина и компонената гасних турбина. Посетио је и Технички факултет у Торино.

Године 1971. добија стипендију италијанске владе у трајању од шест месеци на тему „Градња парних и гасних турбина велике снаге“. У току студијског боравка у Италији детаљно се упознао са производним програмом, производњом, монтажом контролом квалитета и испитивањем на пробном столу парних и гасних турбина код произвођача енергетске опреме (Ansaldo, Franco Tosi, Fiat i Nuovo Pignone) упознао се и са организацијом и радом ENEL-а (Ente Nazionale per l'Energia Elettrica) и провео одређено време у термоелектранама са парним турбинама веће снаге.

Ради довршења магистарског рада и израде докторске дисертације, провео је са прекидима од 1974. до 1978. године 21 месец на Техничком факултету у Хановеру (Institut für Strömungsmaschinen) код проф. prof. Dr.-Ing. Karl-a Vammert-a. Поред рада на довршавању магистарске тезе и докторске дисертације учествовао је и у научноистраживачким пројектима који су у то време рађени на Институту а посебно на проблемима шире приме не гасне турбине затвореног тока са хелијумом као радним флуидом и високотемпературским хелијумом хлађеним реактором (HTR).

У организацији АСТИМ-а (Agence pour la Cooperation Industrielle et Economique) као стипендиста Француске владе провео је у току летњег распуста 1980. године (3 месеца) а 1981. године (2 месеца) на усавршавању код EDF-а (Electricite de France), на тему: „Проблеми контроле, фабрикације и експлоатације блокова са парним турбинама велике снаге“. Поред упознавања са организацијом рада EDF-а, упознавања са производним програмима и производњом парних и гасних турбина Cie Electro-Mécanique (Le Bourget), Alsthom-Atlantique (Belfort), провео је по недељу дана у термоелектранама на фосилна горива и посетио нуклеарну електрану Fessenheim (2x900 MW).

Активно учествује у раду семинара које организују произвођачи енергетске опреме Asea Brown Boveri, GEC-Alsthom, Kraftwerk Union, Siemens, Mannesmann Anlagebau, Turbogge, EFCO и других што му помаже да прати развој енергетске опреме. Посетио је и упознао се са радом великог броја термоелектрана као и термоелектрана-топлана у СР Немачкој. Редовно је учествовао у раду конгреса за гасне турбине ASME, када се одржавају у Европи, као и конгреса VGB -а (Vereinigung der Grosskraftwerksbetreiber). Упознао се са радом VGB центра у Essenu за обуку кадрова за потребе термоелектрана са фосилним и нуклеарним горивима.

Мора се истаћи и његов велики труд у самоучком савлађивању страних језика, што је допринело како његовом праћењу иностране стручне литературе, тако и упознавању рада истакнутих научно-истраживачких института и светских произвођача енергетске опреме.

Проф. Ђук је урадио и објавио више од 130 радова, студија и пројеката. Као млад истраживач радио је у групи са проф. Драгутином Стојановићем а касније је као професор формирао Групу за термоенергетска постројења.

Највећи научни допринос проф. Ђук је дао у области оптимизације рада термоенергетских постројења, избора параметара и прорачуна комбинованих постројења гасних и парних турбина, оптимизације рада кондензаторских постројења у термоелектранама. Посебно је велики допринос у области пријемних испитивања парних и гасних турбина и турбопостројења.

Проф. Ђук је дао огроман допринос развоју Електропривреде Србије. Учествовао је у изградњи свих термоелектрана у Србији у периоду 1960-2000. код доношења одлука о техничким питањима као члан Стручног савета ЕПСа, у току избора испоручиоца опреме, преговорима о склапању уговора и техничким питањима везаним за концепт и параметре електране, у контроли опреме код испоручиоца, пријемним испитивањима и доказивању гаранције, решавању бројних техничких проблема при стартовању и у току погона. Био је члан Управног одбора ТЕ Костолац и члан Савета ЕПСа